

Raadsvoorstel

Onderwerp: Verordening Kinderopvang 2013

Agendanr. :
Reg.nr. : 105513
B&W verg. : 04 december 2013
Commissie : Commissie MO
Cie_verg. : 10 januari 2013
Raadsverg. : 22 januari 2013

1) Status

Op grond van uw verordenende bevoegdheid, bieden wij u de verordening Kinderopvang 2013 ter vaststelling aan.

2) Samenvatting

Per 1 januari 2013 treedt de wijziging in de Wet Kinderopvang in werking. Belangrijke wijziging is dat de uitvoering van de gemeente naar de Belastingdienst gaat. Deze wijziging en de beperkte beleidsruimte voor de gemeente zelf moet worden vertaald in de verordening kinderopvang. Hierbij wordt uw raad gevraagd om de Verordening Kinderopvang 2013 vast te stellen.

3) Voorstel

Bijgaand concept – raadsbesluit vaststellen waarin wordt gevraagd om te besluiten tot:

Vaststelling van de Verordening Kinderopvang 2013.

Steller : van de Ven

Tel. : (073) 615 93 92

E-mail : t.vandeven@s-hertogenbosch.nl

4) Aanleiding

In de raadsvergadering van 13 december 2011 heeft u de Verordening Kinderopvang 2012 vastgesteld. Deze verordening is per 1 januari 2013 achterhaald, vanwege een wijziging in de Wet Kinderopvang. De belangrijkste wijziging in de wet is dat de verstrekking van de tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang voor doelgroepen niet langer door de gemeente wordt uitgevoerd. Deze taak gaat naar de Belastingdienst/Toeslagen. Daarom moeten wij een nieuwe verordening opstellen. In dit raadsvoorstel vragen we u om de nieuwe Verordening Kinderopvang 2013 vast te stellen.

5) Inhoud

Huidige situatie

Het doel van de Wet Kinderopvang is om ouders in staat te stellen om werk en zorg voor kinderen te combineren. Dit wordt gezamenlijk bekostigd door ouders, werkgevers en overheid en uitgevoerd door de Belastingdienst/Toeslagen. In de Wet Kinderopvang is vastgelegd dat de gemeente de werkgeverbijdrage betaalt voor specifieke doelgroepen. Het gaat hierbij om werkzoekenden, inburgeraars en studenten in een traject. De verlening, de voorschotverlening en de vaststelling van de tegemoetkoming voor deze doelgroepen zijn vastgelegd in de huidige verordening. De gemeente krijgt hiervoor middelen van het Rijk via het gemeentefonds.

Daarnaast heeft de gemeente de beleidsvrijheid om ook een vergoeding in de kosten van kinderopvang te verstrekken op basis van een Sociaal-Medische Indicatie (SMI). In de huidige verordening is opgenomen onder welke voorwaarden deze vergoeding wordt verstrekt. Ook hiervoor stelt het Rijk middelen beschikbaar via het gemeentefonds. Deze zijn echter niet toereikend. De gemeente vult dit budget zelf aan.

Wetswijziging per 1 januari 2013

Begin juli heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wijziging van de Wet Kinderopvang. Deze wetswijziging maakt de weg vrij voor verdere bezuinigingen op de kinderopvang. De kinderopvangtoeslag wordt met deze wijziging verlaagd. Van de ouder(s) wordt een hogere eigen bijdrage gevraagd. Daarnaast wordt het betalen van de werkgeversbijdrage voor doelgroepen overgeheveld naar de Belastingdienst. Dit heeft een efficiencyvoordeel door alle betalingen door de Belastingdienst uit te laten voeren. Daarnaast hebben gemeenten niet de informatie om een inkomenstoets uit te voeren.

Met de wetswijziging wordt ook de trend om hogere eigen bijdragen van ouders te vragen voortgezet. Sinds 2011 betekent dit dat ook ouders met een minimuminkomen een eigen bijdrage moeten betalen. Nieuw vanaf 2013 is dat naast de (hogere) eigen bijdrage per uur afgenomen kinderopvang, ook een vaste eigen bijdrage van circa € 15,- per maand wordt ingevoerd. Deze maatregel moet stimuleren dat ouders meer uren gaan werken. Kinderopvang wordt daarmee namelijk relatief duurder als je minder uren afneemt en goedkoper als je meer uren afneemt. Het aantal uren dat ouders kunnen afnemen én een vergoeding van de Belastingdienst voor kunnen krijgen is gekoppeld aan het aantal uren werk van de minst werkende partner of aan het aantal uren in het traject naar werk.

Na ingang van de wetswijziging blijven er voor de gemeente vier taken over:

- Het verstrekken van informatie aan de Belastingdienst over de doelgroepouders.
- Afgeven van verklaring aan ouders die in aanmerking komen voor een kinderopvangtoeslag.

- Beleidsvrijheid om aanvullende compensatie van de eigen bijdrage van doelgroepouders (het KOA kopje) uit te keren.
- De uitvoering van de niet-wettelijke SMI-regeling.

Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor de handhaving en toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. Dit laatste staat echter los van de Verordening Kinderopvang in dit raadsvoorstel, waarin de verlening, de voorschotverlening en de vaststelling van de tegemoetkoming wordt geregeld.

Beleidsvrijheid gemeenten:

Met de wetswijziging blijft voor de gemeente de beleidsvrijheid over om eigen bijdragen te compenseren én om een vergoeding op basis van SMI uit te keren. Voor beide doelen stelt het Rijk middelen beschikbaar via het gemeentefonds. Voor beide doelen zijn deze middelen waarschijnlijk ontoereikend.

Nieuw is de beleidsvrijheid om de eigen bijdrage van doelgroepouders te compenseren. Voorheen was vastgelegd dat de gemeente voor werkzoekenden in een traject ook de eigen bijdragen moest vergoeden. Dit is nu helemaal losgelaten. De gemeente mag ervoor kiezen om niet meer te compenseren, een gedeelte te compenseren of volledig te compenseren. Er zijn geen wettelijke compensatiepercentages meer. Wel blijven hiervoor middelen (zo'n 4,8 miljoen) in het gemeentefonds beschikbaar.

Wijze van aanpak/oplossingsrichting:

In de nieuwe verordening worden er dus twee beleidsbesluiten genomen:

1. Over het voortzetten van SMI
2. Over het compenseren van de eigen bijdrage

Ad 1. Het voortzetten van SMI

Tijdens de raadsvergadering van 13 december 2011 heeft uw raad uitgebreid gesproken over de vergoeding van kinderopvang op basis van SMI. Daarbij werd breed uitgesproken dit beleid voort te willen zetten. De Verordening Kinderopvang 2012 waarin SMI was opgenomen werd unaniem aangenomen door uw raad.

Het college ziet geen reden om hier nu op terug te komen. De aanscherpingen in de verstrekkingen zoals opgenomen in de oude verordening werpen hun vruchten af. De uitgaven voor SMI lopen licht terug, terwijl schrijnende gevallen nog steeds aanspraak kunnen maken op deze tijdelijke ondersteuning. Hiermee wordt de regeling gebruikt zoals deze bedoeld is. In de Verordening Kinderopvang 2013 wordt het besluit van uw raad gehandhaafd. Er zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de verstrekking van een vergoeding voor kinderopvang op basis van SMI.

Ad 2. Compenseren van de eigen bijdrage

Naast de werkgeversbijdrage, vergoedt de gemeente momenteel ook de eigen bijdragen voor kinderopvang voor inwoners in een traject naar werk en minderjarige ouders die studie of scholing volgen. Vanaf 2013 is het vergoeden van de eigen bijdrage volledig vrijgegeven. Dat betekent dat er vele opties zijn, maar hierbij worden er vier beschreven waarin de verschillende aspecten de revue passeren.

1. Geen compensatie van eigen bijdragen
2. Compensatie voor eigen bijdrage per uur en niet voor vaste eigen bijdrage
3. Compensatie voor vaste eigen bijdrage en niet voor eigen bijdrage per uur

4. Compensatie voor volledige eigen bijdrage: per uur en vaste bijdrage

Kinderopvang is een belangrijke voorwaarde voor ouders om te kunnen werken. Dat geldt ook voor ouders in een traject naar werk. Een hoge eigen bijdrage en een laag inkomen kan daar een belemmering voor zijn. Aan de andere kant moeten de ouders deze eigen bijdrage ook gaan betalen zodra ze daadwerkelijk uitstromen naar werk.

Naast de gestegen kosten per uur, kan de nieuwe vaste eigen bijdrage een drempel zijn om kinderopvang te kunnen bekostigen. Meer uren kinderopvang is daarmee namelijk relatief goedkoper. Kinderopvang naast trajecten naar werk met beperkte uren per week of parttime banen worden daarmee voor de ouders relatief duur. Deze maatregel kan daarmee een belemmerend effect hebben.

In het raadsvoorstel "In goede banen" is vooral ingezet op werk. Het krijgen van werk staat voorop, andere problematiek wordt gaandeweg opgepakt. Voortbordurend op deze lijn moeten de drempels om stappen te zetten richting werk en uitstroom uit de uitkering zo laag mogelijk zijn. Daarmee stellen wij voor om voor mensen in een traject naar werk de eigen bijdrage volledig te blijven vergoeden. Dat geldt zowel voor de bijdrage per uur als voor de vaste bijdrage. Hiermee continueren we het huidige beleid om de eigen bijdragen van de ouders te vergoeden. Dit geldt tevens voor minderjarige ouders die studie of scholing volgen, omdat dit een belangrijke voorwaarde is om later in het eigen inkomen te kunnen voorzien.

Dat betekent dat bewust de drempel wordt verplaatst van het traject naar werk naar de daadwerkelijke uitstroom. De effecten hiervan zullen wij evenals de ontwikkelingen in de kinderopvang blijven monitoren. Mocht de hogere eigen bijdragen voor de kinderopvang voor mensen met een minimuminkomen tot grote problemen leiden, dan kunnen we overwegen om hiervoor maatregelen op te nemen als onderdeel van het minimabeleid. Dit alles vanuit de gedachte dat werk voorop staat! Mocht dit het geval zijn, dan zullen we daar nog bij uw raad op terugkomen.

Schrappen maximale uurprijs uit verordening

In de bestaande verordening is vastgelegd dat de gemeente maximaal vergoedt tot de jaarlijks door het Ministerie vastgelegde maximale uurprijs. Deze maximale norm wordt ook gehanteerd door de Belastingdienst. Alle kosten boven deze uurprijs zijn voor rekening van ouders zelf. Uit een verkenning van de prijzen voor 2013 in 's-Hertogenbosch blijkt echter dat de meeste centra in 2013 boven deze norm uitkomen. De keuze om naar een ander goedkoper kinderopvangcentrum te gaan is daarmee beperkt. Dit kan ouders naar schatting zo'n € 20,- tot € 40,- per maand extra gaan kosten. Hiermee komt het uitgangspunt om de (financiële) drempel voor ouders om te studeren, een traject naar werk te volgen of hun sociale en/of medische problematiek weg te nemen zo laag mogelijk te houden onder druk te staan.

Wij kiezen er daarom voor om de maximale uurprijs niet langer te hanteren in de verordening. Dat geldt zowel voor doelgroepen als voor SMI. Dat betekent dat de kosten boven de maximale uurprijs van het Ministerie volledig vergoed worden door de gemeente. Naar schatting zal dit in 2013 circa € 26.000,- kosten.

Communicatie:

De verordening wordt gepubliceerd in de Bossche Omroep d.d. 27 januari 2013.

6) Advies Cliëntenraad

De Cliëntenraad is op 16 oktober 2012 bijgepraat over de wetwijziging. In haar vergadering van 13 november 2012 heeft de Cliëntenraad het concept-raadsvoorstel besproken. Op maandag 19 november hebben wij het advies van de Cliëntenraad over dit raadsvoorstel ontvangen.

In het advies spreekt de Cliëntenraad haar erkentelijkheid uit over de vroegtijdige en uitgebreide informatieverstrekking. Na bespreking van het concept-raadsvoorstel concludeert de Cliëntenraad met het concept-raadsvoorstel in te kunnen stemmen. Wel adviseert de Cliëntenraad ons om speciale aandacht te geven aan bijzondere groepen, zoals vluchtelingen zoals bedoeld in de gewijzigde Wet Inburgering en voor betrokkenen die in het traject schuldsanering zijn beland.

7) Financiële paragraaf

Budgetten:

In de septembercirculaire 2012 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt een bezuiniging op de kinderopvangtoeslag voor doelgroep ouders gemeld. Het betreft hier een structurele verlaging van € 40 miljoen. Vanuit concern financiën is gebleken dat er voor 's-Hertogenbosch rekening gehouden moet worden met een verlaging van € 337.333,-. Voor de tegemoetkoming in de eigen bijdrage van doelgroepen resteert een landelijk budget van € 4,8 miljoen, wat voor 's-Hertogenbosch neerkomt op ca. € 40.500,-.

In de begroting voor 2013 is een budget van € 218.170,- opgenomen voor de doelgroepen. Niet het volledige, vanuit het Rijk, beschikbaar gestelde budget werd benut voor doelgroepen. 's-Hertogenbosch ontving meer dan de benodigde € 218.170,-. Een gedeelte van de toegekende middelen wordt ingezet voor de klanten met een Sociaal Medische Indicatie (SMI). In het Raadsvoorstel van 2012 heeft u als Raad al besloten dat de bijdrage voor deze groep klanten gegarandeerd moet worden.

Prognose uitgaven 2013:

Voor 2012 verwachten we daadwerkelijk circa € 170.000,- uit te geven aan de doelgroepen. Als gevolg van de wetwijziging wordt een afname van 50% van de uitgaven verwacht. Enerzijds ontstaat de afname van de uitgaven door een afname van het aantal klanten, en anderzijds door het feit dat de werkgeversbijdrage vanaf 1 januari 2013 betaald gaat worden door de Belastingdienst.

Dit betekent dat er voor 2013 € 85.000,- budget nodig is voor de doelgroepen. Daarnaast is € 327.025,- nodig voor SMI-klanten en klanten die voldoen aan de hardheidsclausule. In 2012 wordt voor SMI-klanten een kostenpost van € 217.000,- verwacht en voor klanten die voldoen aan de hardheidsclausule een bedrag van € 100.000,-. Daarnaast worden in verband met het loslaten van de maximale uurprijs € 26.000,- aan extra kosten verwacht.

Begroting 2013:

De huidige begroting voor 2013 ziet er als volgt uit:

	Budget:
Tegemoetkoming doelgroepen	€ 218.172,35
Tegemoetkoming SMI	€ 407.376,48
Tegemoetkoming bijdrage intermediair	€ 40.374,40
Hardheidsclausule wet Kinderopvang	€ 83.435,00
Totaal	€ 749.358,23

Rekening houdend met de wetswijziging en de uitgaven in 2012, wordt de volgende begroting voor 2013 voorgesteld:

	Begroting 2013	Bijstelling	Gewijzigde begroting 2013
Tegemoetkoming doelgroepen	€ 218.172,35	- € 133.172,35	€ 85.000,00
Tegemoetkoming SMI	€ 407.376,48	- € 180.351,25	€ 227.025,23
Tegemoetkoming bijdrage intermediair	€ 40.374,40	- € 40.374,40	€ 0,00
Hardheidsclausule wet Kinderopvang	€ 83.435,00	€ 16.565,00	€ 100.000,00
Extra kosten ivm loslaten maximale uurprijs	---	€ 26.000	€ 26.000,-
Stelpost	---	- € 26.000	- € 26.000
Totaal	€ 749.358,23	- € 311.333,00	€ 412.025,23

Deze gewijzigde begroting wordt bekostigd uit het Koa-kopje uit het gemeentefonds voor de doelgroepen (€40.500,-) en het budget voor SMI vanuit het gemeentefonds (€236.000,-). Het overige deel komt uit de algemene middelen. De extra kosten in verband met het loslaten van de maximale uurprijs (€26.000,-) zijn een stelpost. Dit moet worden opgelost binnen deze begroting.

Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,
De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. I.A.M. Woestenberg mr. dr. A.G.J.M. Rombouts

Bijlagen: Verordening Kinderopvang 2013
Overzicht van verschillen Verordeningen Kinderopvang 2012 en 2013

Ter inzage:

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van 22 januari 2013;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 04 december 2012,
regnr.105513;

gelet op de Gemeentewet;

Besluit

De Verordening Kinderopvang 2013 vast te stellen.

's-Hertogenbosch,
De gemeenteraad voornoemd,
De griffier, De voorzitter,

drs. A. van der Jagt

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts